

ZIN

Studia informacyjne
Information studies

VOL. 53 2015 NO. 1(105)

p-ISSN 0324-8194

e-ISSN 2392-2648

Spis treści | Contents

ROZPRAWY. BADANIA. MATERIAŁY | THESES. RESEARCH. MATERIALS

David Nicholas

Using, Citing and Publishing Scholarly Content in the Digital Age: Case Study of Humanities Researchers [Wykorzystanie, cytowanie i publikowanie treści naukowych w erze cyfrowej: studium przypadku badaczy humanistyki].....7

Łukasz Iwasiński

Metody walki semiotycznej w społeczeństwie informacyjnym [Methods of Semiotic Struggle in the Information Society]20

Piotr Nowak

Językowe aspekty polskiej polityki naukowej: pomiędzy lokalnością a globalizacją informacji [Linguistic Aspects of Polish Academic Policy. Between Locality and Globalization of Information] 32

Edyta Kędzierska

Wzmocnione publikacje: nowy model wsparcia komunikacji naukowej [Enhanced Publications: a New Model of Supporting Scholarly Communication]44

Arkadiusz Pulikowski

Widoczność polskich publikacji naukowych w Internecie [Visibility of Polish Scholarly Publications on the Internet] 59

Victoria Frâncu, Tabita Popescu

Twenty Years After: Scientific Research in the Field of Knowledge Organization in Romania (1993–2012) [Dwadzieścia lat później: badania w zakresie organizacji wiedzy w Rumunii (1993–2012)] 71

Anna Mierzecka

Information Behavior within the Humanities: Searching or Browsing, Recall or Precision? Researching the Information Needs of Academics: the Case Study of the Faculty of History of the University of Warsaw [Zachowania informacyjne w humanistyce: wyszukiwanie czy przeglądanie, kompletność czy dokładność? Badanie potrzeb informacyjnych naukowców: przypadek Wydziału Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego]82

Andrius Šuminas, Arūnas Gudiničius

Web Usability Evaluation Based on Eye Tracking. Case Study of Lithuanian National Museum Website [Badanie użyteczności serwisów internetowych oparte na eye-trackingu. Studium przypadku witryny internetowej Litewskiego Muzeum Narodowego]96

RECENZJE I OMÓWIENIA | REVIEWS

Zawód infobroker. Polski rynek informacji. Red. nauk. Sabina Cisek i Aneta Januszko-Szakiel [The Profession of Information Broker: the Polish Information Market]. Warszawa 2015 (Barbara Sosińska-Kalata, Monika Halasz-Cysarz)113

Andrew Hodges: Alan Turing: Enigma [Alan Turing: The Enigma]. Warszawa 2014 (Marta Grabowska) 120

Mobile Library Services. Best practices. Ed. by Charles Harmon & Michael Messina [Mobilne usługi biblioteczne. Najlepsze praktyki]. Lanham Toronto 2013 (Grzegorz Gmiterek)125

Sebastian Kotuła: Wstęp do open source [Introduction to Open Source]. Warszawa 2014 (Seweryn Dobrzelewski)129

Wśród zagranicznych księzek [Foreign Publications] (Jacek Wojciechowski)132

Przegląd polskich nowości wydawniczych [New Polish Publications] (Anna Stanis)138

KRONIKA | CHRONICLE

„Strategia Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Województwa Śląskiego – wczoraj, dziś, jutro” (Szczyrk, 3–4.12.2014) [“Development Strategy for the Information Society of Silesia Voivodeship – Yesterday, Today, Tomorrow” (Szczyrk, December 3–4, 2014)] (Katarzyna Janczulewicz)142

III Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Nauka o informacji (informacja naukowa) w okresie zmian” Nauka o informacji a humanistyka cyfrowa (Warszawa, 11–12 maja 2015 r.) [The Third Scientific Conference “Information Science in an Age of Change”. Information Science and Digital Humanities (Warsaw, May 11–12, 2015)] (Monika Halasz-Cysarz, Marcin Roszkowski) 146

II Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Homo Communicativus. Przestrzeń informacyjna współczesnej nauki” (Toruń, 25–26 czerwca 2015 r.) [The Second Polish Scientific Conference “Homo Communicativus. Information Space of Contemporary Science” (Torun, June 25–26, 2015)] (Monika Halasz-Cysarz, Piotr Rudera) 152

WSKAZÓWKI DLA AUTORÓW | GUIDELINES FOR AUTHORS 157

Using, Citing and Publishing Scholarly Content in the Digital Age: Case Study of Humanities Researchers

David Nicholas¹

CIBER Research (UK) and Tomsk State University, Russia

Język tekstu: angielski / **Abstrakt:** angielski, polski
Language of the article: English / **Abstract:** English, Polish

Received: 10 May 2014. Revised: 15 June 2015. Accepted: 16 June 2015.

Abstract

Purpose: The research upon which this article is largely based comes from a year-long international study of trustworthiness in scholarly communications in the digital age. Essentially, the main thrust of the project was to determine the impact of the digital transition and the new products it has ushered in, such as open access publications and the social media, on academic researchers' scholarly practices. This paper focuses and reflects further on the disciplinary differences of scholarly researchers when it comes to using, citing and publishing and, especially, whether arts and humanities researchers are any different in the way they think and behave to their counterparts in the sciences and social sciences.

Approach/methods: An international survey of over 3650 academic researchers examined how trustworthiness is determined when making decisions on scholarly reading, citing, and publishing in the digital age. The survey asked respondents whether or not they agreed with comments and quotes about scholarly behaviour obtained from pre-survey focus groups and interviews. Data from focus groups, interviews and the published literature are also used to explain further the results of the survey.

Results and conclusions: In general, it was found that traditional methods and criteria remain important across the board. That is, researchers have moved inexorably from a print-based system to a digital system, but have not significantly changed the way they decide what to trust, where to publish, what to cite or use. Social media outlets and (non-peer reviewed) open access publications are not fully trusted. However, there were some significant differences according to the discipline of the respondent and this paper focuses upon these differences by comparing the views and behaviour of arts and humanities researchers with those from other disciplines. The main findings were: a) journals and the metrics that surround them are clearly not so important to humanities scholars, but nevertheless still pretty important; b) humanities researchers take a lot more care about what they use and where content comes from; c) humanities researchers look slightly more favourably on the social media.

Originality/value: As far as it is known this is the first comprehensive study of digital humanities researchers and their decisions on what they use and cite and where they choose to publish.

Keywords

Humanities. Disciplinary differences. Information seeking. Trustworthiness. Scholarly communication.

¹ **Prof. DAVID NICHOLAS** is a Director and founder of the internationally renowned CIBER Research Group. The group is perhaps best known for its deep log analysis techniques for monitoring online behaviours, especially in regard to the Google Generation. He is also a professor at the University of Tennessee (USA) and Tomsk State University (Russia). Previously Professor Nicholas was Head of the Department of Information Studies at University College London for seven years (2004–2011) and prior to that Head of the Department of Information Science at City University (1997–2003). His interests include use and seeking behavior in virtual spaces, the digital consumer, the virtual scholar, mobile information (information on-the-go), e-books, e-journal usage; the evaluation of digital platforms and user needs analysis. Professor Nicholas has been principal investigator on over 60 research projects, and published more than 500 peer evaluated papers and 12 books. The most important recent publications: D. Nicholas, D. Clark: *Reading' in the digital environment*. *Learned Publishing*, 21(2) April 2012, 51–56; D. Nicholas, D. Clark & I. Rowlands: *Information on the go: case study of European mobile users*. *Journal of the American Society of Information Science* 64(7), 2013, 1311–1322; D. Nicholas, I. Rowlands, A. Watkinson, D. Brown, H. Jamali: *Digital repositories ten-years on: what do scientific researchers think of them and how do they use them?* *Learned Publishing* 2012, 25, 195–206; D. Nicholas: *Dis-intermediated, decoupled and down: future of the library profession*. *CILIP Update*, March 2012, 29–31.

Contact to the author: Dave.Nicholas@ciber-research.eu CIBER Research Ltd. 1 Westwood Farmhouse, Newbury RG14 7RU United Kingdom

Abstrakt w języku polskim / Abstract in Polish

Wykorzystanie, cytowanie i publikowanie treści naukowych w erze cyfrowej: studium przypadku badaczy humanistyki**Abstrakt**

Cel/teza: Badania, na podstawie których powstał ten artykuł, oparte są głównie na wynikach trwającego rok projektu „Zaufanie w komunikacji naukowej w erze cyfrowej”. Zasadniczą ideą projektu było ustalenie wpływu przemian cyfrowych i wprowadzanych przez nie nowych produktów, takich jak publikacje open access i media społecznościowe na praktyki naukowe środowiska akademickiego. W artykule skupiono uwagę na analizie i omówieniu dziedzinowych różnic pomiędzy badaczami dotyczących wykorzystywania, cytowania i publikowania. W szczególności zaś skupiono się na tym, czy badaczy zajmujących się humanistyką i naukami o sztuce cechuje odmienne myślenie i zachowanie od tych typowych dla badaczy nauk ścisłych i społecznych.

Koncepcja/metody badań: Na podstawie międzynarodowej ankiety, która objęła ponad 3650 nauczycieli akademickich, przebadano sposoby ustalania wiarygodności przy podejmowaniu decyzji związanych z wyborem lektur, literatury cytowanej i publikowaniem w erze cyfrowej. W ankiecie pytano respondentów, czy zgadzają się z określonymi stwierdzeniami i cytatami dotyczącymi zachowań naukowców, które uzyskano na podstawie przeprowadzonych wcześniej badań fokusowych i wywiadów. Dane uzyskane w badaniach fokusowych, wywiadach oraz z literatury przedmiotu zostały wykorzystane do dalszego wyjaśnienia wyników ankiety.

Wyniki i wnioski: Ustalono, że tradycyjne metody i kryteria wykorzystywane przez wszystkich badaczy pozostają ważne. Nieuchronnie przenoszą się oni z systemów opartych na druku do systemów cyfrowych, ale nie zmienili w istotny sposób metod decydowania o tym, czemu ufać, gdzie publikować i co cytować lub wykorzystywać. Media społecznościowe i publikacje open access, których nie poddaje się procedurom peer-review, nie są uznawane za w pełni wiarygodne. Istnieją jednak znaczące różnice między badaczami z różnych dyscyplin i w artykule skupiono uwagę na tych różnicach, porównując poglądy i zachowania badaczy humanistyki i nauk o sztuce z tymi, które prezentują badacze innych dziedzin. Główne uzyskane wyniki były następujące: a) czasopisma i związane z nimi miary wyraźnie nie były tak bardzo ważne dla humanistów jak dla badaczy innych dziedzin, tym niemniej humaniści również wskazywali, że są istotne; b) humaniści w znacznie większym stopniu zwracają uwagę na to, co wykorzystują i skąd pochodzą wykorzystywane przez nich treści; c) humaniści nieco przychylniej patrzą na media społecznościowe.

Oryginalność/wartość poznawcza: Zgodnie z naszą wiedzą jest to pierwsze tak wyczerpujące badanie humanistów pod kątem zaufania związanego z komunikacją naukową w odniesieniu do wyboru wykorzystywanych treści, cytowania i publikowania.

Słowa kluczowe

Humanistyka. Różnice dziedzinowe. Poszukiwanie informacji. Zaufanie. Komunikacja naukowa.

Metody walki semiotycznej w społeczeństwie informacyjnym

Łukasz Iwasiński²

Instytut Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych
Uniwersytet Warszawski

Język tekstu: polski / Abstrakt: polski, angielski
Language of the article: Polish / Abstract: Polish, English

Otrzymany: 6.11.2014. Poprawiony: 17.03.2015. Zaakceptowany: 25.03.2015.

Abstrakt

Cel/teza: Autor wychodzi od postmarksistowskiej tezy mówiącej, że informacja generowana przez korporacje i sprzężone z nimi media masowe pełni funkcję sterowniczą, kontrolną i opresyjną. Dowodzi jednak, że przynajmniej część jej odbiorców (konsumentów) jest zdolna do samodzielnej, krytycznej, refleksyjnej interpretacji narzuconych komunikatów.

Koncepcja/metody badań: Artykuł odwołuje się do postmarksistowskiej teorii komunikacji masowej i jej krytyki dokonanej przez Szkołę Birmingham oraz nurt poststrukturalistyczny. Autor ilustruje owe koncepcje przykładami zaczerpniętymi ze źródeł zastanych oraz własnych obserwacji.

Wyniki i wnioski: Autor przyjmuje, że wielki biznes, w porównaniu z konsumentami, dysponuje znacznie większymi zasobami informacyjnymi i dostępem do środków ich przekazywania, kolonizując procesy komunikacji masowej. Podważona jednak zostaje teza, jakoby konsumenci byli zmanipulowani i bezbronni, biernie przyswajając komunikaty generowane przez informacyjnych hegemonów wraz z narzuconymi przez nich interpretacjami. Wyrazem aktywnej i krytycznej postawy konsumentów jest podejmowana przez nich walka semiotyczna. W artykule zaprezentowane zostały jej metody. Omówiono pojęcia subwersji i *culture jammingu*. Przedyskutowano także wpływ rozwoju technologii komunikacyjnych, zwłaszcza Internetu na komunikowanie masowe jako takie i formy semiotycznego oporu.

Oryginalność/wartość poznawcza: W artykule przedstawiono nowe formy i potencjalne kierunki rozwoju semiotycznej walki w epoce Web 2.0. Wyrażono przekonanie, że działania subwersywne ulegają upowszechnieniu, a zarazem – jak ma to miejsce w przypadku memów – często nabierają bardziej rozrywkowego, niż ideologicznego charakteru.

Słowa kluczowe

Informacja. Komunikacja masowa. Społeczeństwo informacyjne. Subwersja. Walka semiotyczna

² Dr ŁUKASZ IWASIŃSKI jest absolwentem Wydziału Organizacji i Zarządzania Politechniki Łódzkiej (2006) oraz socjologii na Uniwersytecie Łódzkim (2007), gdzie w 2013 r. uzyskał także stopień doktora nauk społecznych w zakresie socjologii. Obecnie jest adiunktem w Instytucie Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego. Ważniejsze publikacje: *Technologia – wszechrynek – konsumpcja*. W: *Kultura Współczesna* 2007, 4, 166–188; *Cywilizacyjne warunkowania współczesnego konsumpcjonizmu*. W: D. Walczak-Duraj (red.), *Folia Sociologica* 33. *Dyskursywne i niedyskursywne obrazy rzeczywistości*, Łódź, Wydaw. UŁ 2008, 317–336; *Czy prosumpcja sprzyja emancypacji? Dylematy zarządzania konsumentami*. W: Ł. Sułkowski, M. Zawadzki (red.), *Nurt krytyczny w naukach o zarządzaniu*, Warszawa, Difin, 2014, 163–177.

Kontakt z autorem: lukiwas@gmail.com Instytut Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytet Warszawski ul. Nowy Świat 69 00-927 Warszawa

Abstrakt w języku angielskim / Abstract in English

**Methods of Semiotic Struggle
in the Information Society**

Abstract

Purpose/thesis: The author begins with a post-Marxist thesis which assumes that the mass information generated by corporations and media is an instrument of control and oppression. He argues, however, that at least some of its recipients (consumers) are capable of autonomous, critical, reflective interpretation of imposed messages.

Approach/methods: The paper refers to the post-Marxist theory of mass communication and its critique by the Birmingham School and poststructuralist thinkers. The author illustrates these concepts with observed examples or cases obtained from desk research.

Results and conclusions: The author assumes that big business, compared to consumers, manages much greater resources of information and access to the media, colonizing thus processes of mass communication. However, the thesis that consumers are manipulated, passively absorbing messages generated by information hegemony along with imposed interpretations, is questioned. Consumers' active and critical attitude manifests itself in a semiotic fight. The paper presents the methods of this fight, examines the notions of subversion and culture jamming and discusses the impact of the development of communication technologies, in particular the Internet, on mass communication and forms of semiotic resistance.

Originality/value: The paper presents new forms and trends in the development of semiotic struggle in the Web 2.0 era. The author expresses the belief that subversive activities are becoming more common, and at the same time - as is the case with Internet memes - often are of more entertaining than ideological nature.

Keywords

Information. Mass communication. Information society. Subversion. Semiotic struggle.

Językowe aspekty polskiej polityki naukowej: pomiędzy lokalnością a globalizacją informacji

Piotr Nowak³

*Instytut Językoznawstwa, Zakład Infolingwistyki
Wydział Neofilologii
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu*

Język tekstu: polski / **Abstrakt:** polski, angielski
Language of the article: Polish / **Abstract:** Polish, English

Otrzymany: 13.12.2014. Poprawiony: 27.02.2015. Zaakceptowany: 9.03.2015.

Abstrakt

Cel/teza: Udowodnienie tezy, że na polską politykę językową w istotny sposób wpływają instytucje kreujące politykę naukową.

Koncepcja/metody badań: Konfrontacja założeń polityki językowej władz polskich wyrażonej w Konstytucji RP oraz Ustawie o języku polskim z aktami prawnymi wydanymi przez instytucje odpowiedzialne za polską politykę naukową.

Wyniki i wnioski: W założeniach polityki naukowej widoczny jest brak dbałości o przestrzeganie ducha Ustawy o języku polskim, choć jest ona zgodna z jej literą. Duch tej ustawy – wyrażony przede wszystkim w jej uroczystej preambule – kłóci się z nakłanianiem środowisk akademickich w Polsce do publikowania swego dorobku w językach obcych – przede wszystkim w języku angielskim.

Oryginalność/wartość poznawcza: Zarówno w literaturze informatologicznej, jak i językoznawczej dotychczas rzadko podejmowano problematykę kreowania polityki językowej przez instytucje odpowiedzialne za politykę naukową.

Słowa kluczowe

Planowanie języka. Polityka językowa. Polityka naukowa. Nauka o informacji.

³ **Dr hab. PIOTR NOWAK** jest profesorem na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu, kierownikiem Zakładu Infolingwistyki w Instytucie Językoznawstwa UAM; specjalizuje się w historii ruchu wydawniczego, nauce o informacji oraz wybranych aspektach polityki językowej; autor stu kilkudziesięciu publikacji, w tym m.in. następujących książek: *Wybrane problemy efektywności polskich czasopism naukowych z dziedziny humanistyki* (Poznań 2000), *Bibliometria. Webometria. Podstawy. Wybrane zastosowania* (wyd. 1 Poznań 2006, wyd. 2 Poznań 2008), *Cenzura wobec rynku książki. Wojewódzki Urząd Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk w Poznaniu w latach 1946–1955* (Poznań 2012).

Kontakt z autorem: pnowak@amu.edu.pl Instytut Językoznawstwa Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu al. Niepodległości 4, 61-874 Poznań

Abstrakt w języku angielskim / Abstract in English

**Linguistic Aspects of Polish Academic Policy.
Between Locality and Globalization of Information**

Abstract

Purpose/thesis: The purpose of this paper is to prove the thesis that a significant influence on Polish language policy is exerted by the institutions which create academic policy.

Approach/methods: The principles of official Polish language policy, as expressed in the Polish Constitution and in the *Act on Polish language*, are confronted with the legal instruments produced by the institutions responsible for Polish academic policy.

Results and conclusions: The assumptions behind the academic policy show clear lack of concern for the adherence to the spirit of the *Act on Polish language*, even though the policy complies with the letter of the law. The spirit of that Act – expressed above all in its ceremonial preamble – stands in contradiction to the pressure which is placed on academics in Poland to publish in foreign languages, primarily English.

Originality/value: There have been few publications to date, in the literature on either information science or linguistics, addressing the question of the influence exerted on language policy by the institutions responsible for academic policy.

Keywords

Language planning. Language policy. Academic policy. Information science.

Wzmocnione publikacje: nowy model wsparcia komunikacji naukowej⁴

Edyta Kędzierska⁵

Biblioteka Główna Politechniki Warszawskiej

Jezyk tekstu: polski / **Abstrakt:** polski, angielski
Language of the article: Polish / **Abstract:** Polish, English

Otrzymany: 8.12.2014. Poprawiony: 25.06.2015. Zaakceptowany: 29.06.2015.

Abstrakt

Cel/teza: Celem artykułu jest przedstawienie koncepcji *wzmocnionych publikacji* (ang. *enhanced publications*), które to mogą mieć wpływ na polepszenie i zoptymalizowanie komunikacji naukowej. *Wzmocnione publikacje* są złożonymi obiektami cyfrowymi zawierającymi publikacje w formie standardowych książek, artykułów, raportów oraz powiązane z nimi dodatkowe elementy takie jak: surowe dane badawcze, nagrania filmowe i dźwiękowe, algorytmy, plany, modele, komentarze, itp.

Koncepcja/metody badań: Przeprowadzono badanie ankietowe wśród polskich instytucji naukowych i badawczo-rozwojowych, których celem było zbadanie poziomu znajomości i wykorzystania *wzmocnionych publikacji*. Scharakteryzowano sposoby zarządzania zasobami danych badawczych: ich produkcję, przechowywanie, archiwizowanie i udostępnianie oraz określono wykorzystanie i opinie na temat modelu otwartego dostępu.

Wyniki i wnioski: Wśród polskich instytucji badawczych tworzenie *wzmocnionych publikacji* jest działaniem raczej nie często realizowanym. Wprawdzie większość instytucji deklaruje stosowanie praktyki powiązywania danych badawczych z publikacjami jednak głównie dzieje się to poprzez zamieszczanie jedynie informacji o dostępie do danych źródłowych, a nie cyfrowych obiektów w otwartych zasobach.

Oryginalność/wartość poznawcza: Przeprowadzone badania są częścią projektu realizowanego w ramach współpracy z krajami Grupy Wyszehradzkiej, którego celem było scharakteryzowanie specyfiki komunikacji naukowej w krajach członkowskich oraz określenie kierunków rozwoju. Artykuł przybliży koncepcję *wzmocnionych publikacji*, które na gruncie polskim są jeszcze stosunkowo mało znane.

Słowa kluczowe

Wzmocnione publikacje. Otwarty dostęp. Otwarte dane. Komunikacja naukowa.

⁴ Materiał został przygotowany na podstawie danych zebranych w ramach projektu: *Enhancing scholarly communication: National initiatives to manage research data in the V4 countries* finansowanego z Funduszu Wyszehradzkiego. Projekt został zaprezentowany na konferencji: *7th Annual Conference on Grey Literature and Repositories* (Praga, 22.11.2014) oraz w publikacji: Görögh E. et al. (2013). *Enhancing scholarly communication. National initiatives to manage research data in the V4 countries*.

Dane badawcze dostępne pod adresem: <http://dx.doi.org/10.6084/m9.figshare.1466764>

⁵ **mgr EDYTA KĘDZIERSKA** ukończyła studia magisterskie w Instytucie Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego oraz studia licencjackie na kierunku Socjologia na Uniwersytecie Warszawskim. Od 2011 roku bibliotekarz w Oddziale Udostępniania i Przechowywania Zbiorów w Bibliotece Głównej PW. Jej zainteresowania skupiają się wokół statystyki bibliotecznej oraz analizy efektywności i jakości pracy bibliotek. Współpracuje z Zespołem SBP ds. analizy funkcjonowania bibliotek. Najważniejsze publikacje: (1) E. Kędzierska, J. Sobielga, A. Zawalkiewicz: *Nowa jakość w badaniach użytkowników bibliotek*. *Bibliotekarz* 2015, nr1, s.12–15. (2) E. Kędzierska, A. Zawalkiewicz: *Jak przeprowadzić badania satysfakcji użytkowników biblioteki? Poradnik dla bibliotekarzy*. Warszawa, 2014. W: *Analiza Funkcjonowania Bibliotek [online]*, [19.01.2014], <http://pliki.sbp.pl/afb/jak-przeprowadzic-badania-satysfakcji.pdf> (3) E. Kędzierska, A. Zawalkiewicz: *Potrzeby szkoleniowe bibliotekarzy w zakresie statystyki bibliotecznej*. *Biuletyn EBIB* 2014, nr8 (153), *Edukacja i rozwój osobisty bibliotekarzy [online]*, [19.01.2014], <http://open.ebib.pl/ojs/index.php/ebib/article/view/283/466> (4) *Ocena Systemu Biblioteczno-Informacyjnego Politechniki Warszawskiej – metodyka badań*, E. Kędzierska et al. W: *Znaczenie i badania jakości w bibliotekach: V Konferencja Biblioteki Politechniki Łódzkiej*, Łódź-Rogów, 13–15 czerwca 2012 r.: *materiały konferencyjne*, Łódź 2012, s.147–170. (5) *Sprawozdanie Zespołu ds. oceny funkcjonowania Systemu Biblioteczno-Informacyjnego Politechniki Warszawskiej*, [oprac. Elżbieta Gruszczyńska et al.], Biblioteka Główna Politechniki Warszawskiej, Warszawa 2012.

Kontakt z autorką: E.Kedzierska@bg.pw.edu.pl Biblioteka Główna Politechniki Warszawskiej Plac Politechniki 1, 00-661 Warszawa

Abstrakt w języku angielskim / Abstract in English

**Enhanced Publications: a New Model
of Supporting Scholarly Communication**

Abstract

Purpose/thesis: The paper presents the concept of enhanced publications that may influence the improvement and optimization of scientific communication. Enhanced publications are complex digital objects that contain various types of publications, such as books, articles, reports together with additional materials used in them, including raw research data, videos, audio records, algorithms, plans, models, comments and other materials.

Approach/methods: The primary objective of the research survey addressed to Polish scientific and research-development units was to determine the knowledge level and the use of enhanced publications. Different methods of research data management concerning the production, storage and deposition of research data have been defined. The paper also presents the researchers' opinions on the Open Access model.

Results and conclusions: The creation of enhanced publications is not a commonly undertaken activity in Polish scientific institutions. Although the majority of institutions declare they link research papers to the source data used within, they do that by adding information about access to the data, not by depositing the digital objects in open archives (repositories).

Originality/value: The research survey is a part of the project developed and implemented in the countries of the Visegrád Group. The aim of the project was to characterize the specificity of scholarly communication in the member countries and to identify directions of development. The paper presents the concept of the enhanced publications that is relatively little known in Polish scientific community.

Keywords

Enhanced publications. Open Access. Open Data. Scholarly communication

Widoczność polskich publikacji naukowych w Internecie

Arkadiusz Pulikowski⁶

*Institut Bibliotekoznawstwa i Informatyki
Uniwersytet Śląski w Katowicach*

*Język tekstu: polski / Abstrakt: polski, angielski
Language of the article: Polish / Abstract: Polish, English*

Otrzymany: 7.04.2015. Zrecenzowany: 01.06.2015. Zaakceptowany: 29.06.2015

Abstrakt

Cel/teza: Celem przeprowadzonych badań było ustalenie, w jakim stopniu miejsce udostępniania publikacji wpływa na widoczność dokumentów w wyszukiwarkach ogólnych i specjalistycznych oraz pokazanie zmian w widoczności polskich publikacji naukowych, jakie zaszły w latach 2012–2014.

Koncepcja/metody badań: Badaniem objęto wybrane publikacje, głównie z zakresu informatologii, znajdujące się w różnych typach zasobów (m.in.: repozytoriach, bibliotekach cyfrowych, stronach internetowych czasopism). Widoczność wyselekcjonowanych dokumentów określono na podstawie możliwości ich odnalezienia w wybranych wyszukiwarkach ogólnych i specjalistycznych. Zestawienie wyników badań wykonanych z dwuletnim odstępem czasu umożliwiło pokazanie zmian w widoczności obserwowanych dokumentów.

Wyniki i wnioski: Najlepiej pod względem widoczności wypadły repozytoria i czasopisma na platformie Open Journal Systems. W porównaniu z rokiem 2012 odnotowano wyraźną poprawę widoczności polskich zasobów naukowych. Google powtórzył dobre wyniki z 2012 roku, pozostając liderem, natomiast Bing poprawił indeksowanie i znacznie zbliżył się do niego osiąganymi rezultatami.

Oryginalność/wartość poznawcza: Wyniki badań pomogą pracownikom naukowym w wyborze najkorzystniejszych pod względem widoczności miejsc publikowania. Jednocześnie pokazują również, do jakich zasobów są w stanie dotrzeć znane serwisy wyszukiwawcze. Tego typu badania nie były dotąd prowadzone w naszym kraju.

Słowa kluczowe

Czasopisma elektroniczne. Biblioteki cyfrowe. Niewidoczny Internet. Ukryty Internet. Open Access. Otwarta Nauka. Repozytoria. Serwisy społecznościowe dla naukowców. Widoczność zasobów naukowych. Wyszukiwanie informacji. Wyszukiwarki naukowe.

⁶ **Dr ARKADIUSZ PULIKOWSKI** jest pracownikiem naukowym Zakładu Zarządzania Informacją w Instytucie Bibliotekoznawstwa i Informatyki Uniwersytetu Śląskiego. W swoich badaniach skupia się na zagadnieniach związanych z wyszukiwaniem, przetwarzaniem i udostępnianiem informacji. Wraz z dr Anetą Drabek tworzy bazę Arianta – Naukowe i branżowe polskie czasopisma elektroniczne.

Kontakt z autorem: arkadiusz.pulikowski@us.edu.pl Instytut Bibliotekoznawstwa i Informatyki Uniwersytet Śląski Plac Sejmu Śląskiego 1 40-032 Katowice

Abstrakt w języku angielskim / Abstract in English

Visibility of Polish Scholarly Publications on the Internet

Abstract

Purpose/thesis: The aim of the study is to determine to what extent the Internet location of scholarly publications influence the visibility of those documents within general and specialized search engines. The additional objective is to identify changes that have occurred in the visibility of Polish scholarly papers between 2012 and 2014.

Approach/methods: The study involved the analysis of selected publications on information science, located in repositories, digital libraries and on the websites of scientific journals and institutions. The visibility of selected documents was determined by the possibility of finding them in some general and specialized search engines. The comparison of the results from 2012 and 2014 resulted in conclusions on the changes in the visibility of the documents analyzed. The background of the research is the „invisible web” issue.

Results and conclusions: As regards the visibility the repositories and electronic papers available on the Open Journal Systems platform produced the best results. Compared to 2012 a considerable improvement in the visibility of Polish scholarly resources was observed. Google repeated excellent results from 2012, while Bing improved indexing and got closer to the leader.

Originality/value: The results indicate the best locations for publishing scholarly papers on the Internet in terms of their visibility to potential users. This will help researchers choose the optimal location for their publications.

Keywords

Electronic journals. Digital libraries. Invisible Web. Open Access. Open Science. Repositories. Academic social networks. Visibility of academic resources. Information retrieval. Scholarly search engines.

Twenty Years After: Scientific Research in the Field of Knowledge Organization in Romania (1993–2012)⁷

Victoria Frâncu⁸

“Carol I” Central University Library of Bucharest

Tabita Popescu⁹

National Library of Romania

Język tekstu: angielski / **Abstrakt:** angielski, polski
Language of the article: English / **Abstract:** English, Polish

Received: 15 October 2014. Revised: 11 December 2014. Accepted: 23 March 2015

Abstract

Purpose/thesis: The main point that we want to emphasize in this study is that research in the field of knowledge organization in Romania over the last twenty years is unequally distributed among different professional categories ranging from library and information science faculty members, library professionals, software tools developers to independent researchers. The specific situation of library and information science functioning as a university department in Romania with an interruption of 20 years (1970–1990) affected the overall situation of scientific research in the specific fields associated with this discipline.

Approach/methods: The study covers three stages: data collection, data recording and data interpretation.

Results and conclusion: The primary outcomes of the scientific research activities in question are publications (books, book chapters and journal articles). Given this, our interest will be directed towards the analysis to what extent research and publications have made an impact on the evolution of Romanian libraries over this twenty years span.

Keywords

Knowledge Organization. Romania. Literature review.

⁷ The article is a revised version of the paper presented on the 13th International ISKO Conference (Cracow, 2014) and published in its proceedings (*Knowledge Organization in the 21st Century: Between Historical Patterns and Future Prospects*. Ed. by W. Babik. Würzburg 2014, 556–563).

⁸ **Dr VICTORIA FRÂNCU** has a long experience as a librarian at “Carol I” Central University Library of Bucharest. Her professional knowledge was acquired through individual and institutional training and moved from general to very specific. She graduated with a Master of Arts degree from the University of Bucharest – Faculty of Letters, Romanian-English Department, and continued with library science in-depth study as she became Ph.D. in Library and Information Science at the University of Antwerp (Belgium) with the thesis “Multilingual Access to Information using an Intermediate Language”. Her research interests cover but are not limited to cataloguing and subject indexing, indexing languages, classification, thesauri. Since 1995 she has participated in professional meetings both in Romania and abroad and published papers in monographs and conference proceedings. Victoria Frâncu has been a member of the International Society for Knowledge Organization (ISKO) since 1996. In 2007 she became a member of the Universal Decimal Classification Consortium (UDCC) Advisory Board. She has been teaching Theories and Techniques of Cataloguing and Indexing as well as a course on Classification Systems at the Department of Library and Information Science of the Bucharest University.

⁹ **Dr TABITA POPESCU** graduated from the Polytechnic Institute of Bucharest, a prestigious school where she experienced the importance of science-based research. After that she decided to work in library, first in “Carol I” Central University Library of Bucharest and then in National Library of Romania. Having interest in this field she continued her academic studies in project management, cultural management and strategy. Her satisfaction with the management tasks is definitely associated with the RAMEAU project in Romania, i.e. the creation of a Romanian universal thesaurus based on French RAMEAU – an indexing tool that could be used by all libraries within the Romanian library network. Currently she is Head of the Research and Development Department of the National Library of Romania, approaching the final stage of her doctoral study at the Faculty of Letters at the University of Bucharest. Her dissertation is entitled “Library and information science research in Romania after 1990: a critical analysis”. Her areas of interest in the professional field include knowledge organization and library management.

Abstrakt w języku polskim / Abstract in Polish

**Dwadzieścia lat później: badania w zakresie organizacji wiedzy w Rumunii
(1993–2012)**

Abstrakt

Cel/teza: Podstawowa teza postawiona podczas prowadzonych badań dotyczy nierównomiernego reprezentowania badań prowadzonych w obszarze organizacji wiedzy w Rumunii w ciągu ostatnich dwudziestu lat wśród środowisk zawodowych pracowników akademickich z ośrodków kształcenia w zakresie bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, bibliotekarzy, programistów oraz niezależnych badaczy. Charakterystyczna sytuacja, w której znalazła się dziedzina informacji naukowej i bibliotekoznawstwa w Rumunii a szczególnie dwudziestoletnia przerwa w aktywności (1970–1990) miała znamienny wpływ na aktywność naukową badaczy w ramach tej i pokrewnych dyscyplin naukowych.

Koncepcja/metody badań: Prezentowane badania zostały przeprowadzone w trzech etapach: zbieranie danych, utworzenie bazy danych, analiza i interpretacja zgromadzonych danych.

Wyniki i wnioski: Podstawowe wnioski płynące z przeprowadzonych badań odnoszą się do konkretnych rodzajów aktywności naukowej (książki, rozdziały w książkach, artykuły w czasopismach). Szczególna uwaga zostanie poświęcona analizie wpływu publikacji naukowych na rozwój bibliotek w Rumunii w ciągu ostatnich dwudziestu lat.

Słowa kluczowe

Organizacja wiedzy. Rumunia. Przegląd piśmiennictwa.

Information Behavior within the Humanities: Searching or Browsing, Recall or Precision? Researching the Information Needs of Academics: the Case Study of the Faculty of History of the University of Warsaw

Anna Mierzecka¹⁰

*Institute of Information Science and Book Studies
University of Warsaw, Poland*

Język tekstu: angielski / **Abstrakt:** angielski, polski
Language of the article: English / **Abstract:** English, Polish

Received: 6 May 2015. Revised: 8 July 2015. Accepted: 9 July 2015.

Abstract

Purpose/thesis: The aim of this research was to discover the characteristics of information behavior among the scholars whose academic focus lies within the field of humanities. Recognizing the importance of local conditions and their impact on information behavior, the researcher conducted her empirical study on a group of Polish academics, i.e. the employees of the Faculty of History at the University of Warsaw. Particular emphasis was put on establishing (1) how academics retrieve required literature, (2) what factors may influence the degree of satisfaction from the query, (3) how crucial was the level of results' relevance and (4) whether academics assign greater importance to query recall or precision.

Approach/methods: Empirical research was preceded by the analysis of subject literature enabling the author of the paper to outline several internationally observed tendencies in information behavior of academics, and to formulate theses with regard to Polish academics. These were verified on the basis of 54 in-depth interviews with the employees of the Faculty of History at the University of Warsaw and their ordered queries of academic literature.

Results and conclusions: Research results have indicated that humanities scholars prefer browsing document sets characterized by a high level of recall as a method of retrieving required subject literature. Due to the difficulty in formulating query instructions with sufficient precision, they less frequently choose the method of searching for document sets characterized by high precision factor. The need to browse through irrelevant titles was found to have no significant impact on the level of user satisfaction. Additional research has also indicated that academic texts databases are still insufficiently adjusted to the needs of humanities scholars.

Originality/value: The research has allowed to describe information behavior of humanities scholars with regard to the use of digital technologies in the research process, which so far has not taken place in the case of Polish academic community.

Keywords

Humanists. Information Behavior. Information Needs. Information Precision. Information Query. Information Recall. Information Seeking. Relevance. Satisfaction of Information Users.

¹⁰ **Dr ANNA MIERZECKA** is an Assistant Professor at the Institute of Information and Book Studies of the University of Warsaw. She specializes in the research on users' information behavior, with a particular emphasis on academic communication and the issues of e-participation. She is the author of the book "Badania zachowań informacyjnych" [Study of Information Behavior] (2013), awarded the 2013 Łysakowski prize for academic merit and the 2014 Clio prize, as well as several papers on the use of information resources.

Contact to the author: anna.mierzecka@uw.edu.pl Institute of Information Science and Book Studies University of Warsaw Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warsaw

Abstrakt w języku polskim / Abstract in Polish

**Zachowania informacyjne w humanistyce: wyszukiwanie czy przeglądanie,
kompletność czy dokładność?**

**Badanie potrzeb informacyjnych naukowców: przypadek Wydziału
Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego**

Abstrakt

Cel/teza: Celem prowadzonych badań było poznanie charakterystyki zachowań informacyjnych naukowców, których specjalizacja mieści się w obrębie nauk humanistycznych. Uznając istotność uwarunkowań lokalnych i ich wpływ na zachowania informacyjne badaniem empirycznym objęto grupę naukowców polskich, pracowników naukowych Wydziału Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego. Szczególny nacisk położono na ustalenie w jaki sposób naukowcy wyszukują potrzebną literaturę, jakie czynniki wpływają na satysfakcję z wyników kwerendy, jak ważny jest poziom relewancji wyników, czy istotniejsza w opinii naukowców będzie kompletność czy dokładność wyszukiwania.

Koncepcja/metody badań: Badania empiryczne poprzedzono analizą literatury, która pozwoliła na ustalenie tendencji zachowań informacyjnych naukowców obserwowanych na świecie i postawienie tez badawczych w odniesieniu do środowiska naukowców polskich. Tezy były weryfikowane na podstawie 54 wywiadów pogłębionych przeprowadzonych z pracownikami Wydziału Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego oraz zleconych przez nich kwerend literatury naukowej.

Wyniki i wnioski: Wyniki badania wykazały, że przedstawiciele nauk humanistycznych, jako metodę docierania do potrzebnej literatury preferują przeglądanie zbiorów dokumentów charakteryzujących się wysokim poziomem kompletności. Ze względu na trudności z precyzyjnym formułowaniem instrukcji rzadziej wybieraną formą jest dążenie do wyszukania zbioru dokumentów o wysokim poziomie współczynnika dokładności. Konieczność przeglądania nierelewantnych pozycji nie ma istotnego wpływu na poziom satysfakcji użytkowników. Dodatkowo badania wykazały, że bazy piśmiennictwa naukowego nadal nie są dostosowane do potrzeb przedstawicieli nauk humanistycznych.

Oryginalność/wartość poznawcza: Przeprowadzone badania pozwoliły na opisanie zachowań informacyjnych przedstawicieli nauk humanistycznych w kontekście wykorzystywania technologii cyfrowych w procesie badawczym, co do tej pory nie miało miejsca w odniesieniu do polskiego środowiska naukowego.

Słowa kluczowe

Dokładność informacji. Humaniści. Kompletność informacji. Potrzeby informacyjne. Przeglądanie informacji. Relewancja przedmiotowa. Satysfakcja użytkowników informacji. Wyszukiwanie informacji. Zachowania informacyjne.

Web Usability Evaluation Based on Eye Tracking. Case Study of Lithuanian National Museum Website

Andrius Šuminas¹¹

Media Research Lab, Vilnius University

Arūnas Gudiniavičius¹²

Media Research Lab, Vilnius University

Język tekstu: angielski / Abstract: angielski, polski
Language of the article: English / Abstract: English, Polish

Received: 13 February 2015. Revised: 2 June 2015. Accepted: 12 June 2015.

Abstract

Purpose/thesis: The aim of the research paper is to outline web usability evaluation based on eye tracking and to determine the usability of the website of the National Museum – Palace of the Grand Dukes of Lithuania from the user perspective in the process of searching for the most required information.

Approach/methods: A literature analysis was used to get acquainted with usability evaluation methods and the historical review of visual attention studies. Questionnaire based interviews with visitors of the museums were used to collect information about people information needs and searching patterns on museum websites. In order to evaluate the website of the National Museum – Palace of the Grand Dukes of Lithuania the researchers used eye tracking equipment.

Results and conclusions: The eye tracking have recently gained attention in different research areas, however issues of museum website design and usability research using eye tracking techniques and methods have not been widely discussed in scientific literature so far.

The research on the information needs of the visitors of Lithuanian museum websites revealed the most required information: opening hours, museum location, entrance ticket price and information about exhibitions. The results confirmed the assumption that people used museum websites as a primary tool to prepare for a visit at the physical museum.

The eye tracking analysis of the website of the National Museum – Palace of the Grand Dukes of Lithuania revealed the typical mistakes and errors made in information placement. When the information most needed by the users is placed in different parts and levels of the website, the visitors have to spend more time and effort to find the information and to prepare for a visit at the museum.

Originality/value: Issues of the museum websites design are not widely discussed in worldwide scientific literature. There are no data about eye tracker based research on museum websites done in Lithuania before. The analysis results may contribute to new knowledge about designing successful interfaces for museum websites. Moreover, the results could be used in a broader field to improve the interfaces and information representation for websites in general.

Keywords

Web usability. Eye Tracking. Museum websites. Information needs.

¹¹ **Dr ANDRIUS ŠUMINAS** is Head of Media Research Lab at the Faculty of Communication, Vilnius University. He holds a PhD in Information and Communication Sciences. He is a scientific editor of the peer-reviewed scientific journal *Parliamentary Studies*. His main areas of research are web usability, interactive networking, business communication in social media, political communication, media transformation.

¹² **Dr ARŪNAS GUDINAVIČIUS** is currently a lecturer and researcher at the Institute of Book Science and Documentation at Faculty of Communication, Vilnius University. Since 1999 he has been working in one of Lithuania's leading digital publishing houses. In 2012 he completed his PhD in Information and Communication Sciences. His research interests are human-computer interaction, digital books and digital publishing.

Abstrakt w języku polskim / Abstract in Polish

**Badanie użyteczności serwisów internetowych
oparte na eye-trackingu.
Studium przypadku witryny internetowej
Litewskiego Muzeum Narodowego**

Abstrakt

Cel/teza: Celem artykułu jest analiza użyteczności serwisu internetowego Litewskiego Muzeum Narodowego–Zamek Dolny w Wilnie z wykorzystaniem techniki Eye Tracking. Badania przeprowadzono z punktu widzenia procesów wyszukiwania informacji realizowanych przez użytkowników serwisu.

Koncepcja/metody badań: Do opracowania stanu wiedzy na temat metod oceny użyteczności oraz historycznego ujęcia badań percepcją wzrokową wykorzystano metodę analizy i krytyki piśmiennictwa. Kwestionariusz ankiety był narzędziem zbierania danych na temat potrzeb informacyjnych odwiedzających muzeum oraz stosowanych przez nich schematów wyszukiwania informacji. Technikę Eye Tracking wykorzystano do oceny serwisu internetowego Litewskiego Muzeum Narodowego–Zamek Dolny w Wilnie.

Wyniki i wnioski: Technika Eye Tracking cieszy się zainteresowaniem w wielu obszarach badawczych, jednak w kontekście projektowania serwisów informacyjnych muzeów oraz oceny ich użyteczności nie poświęcono jej wiele uwagi w piśmiennictwie naukowym. Wyniki badań nad potrzebami informacyjnymi użytkowników serwisów informacyjnych muzeów litewskich wskazują, że do najbardziej poszukiwanych treści należą: godziny otwarcia, lokalizacja muzeum, ceny biletów oraz informacje o ekspozycjach. Uzyskane wyniki potwierdzają tezę, że użytkownicy serwisów internetowych muzeów wykorzystują je jako narzędzie do przygotowywania się do wizyty w ich fizycznej lokalizacji. Wykorzystanie techniki Eye Tracking do analizy interakcji użytkowników z serwisem internetowym Muzeum Narodowego–Zamek Dolny w Wilnie pokazało typowe błędy projektantów związane z rozmieszczeniem informacji. Jeśli pożądaną przez użytkowników informację zostaną rozmieszczone w serwisie w różnych miejscach i poziomach dostępności, to zwiększa się czas i potrzebny wysiłek do ich lokalizacji.

Oryginalność/wartość poznawcza: Zagadnienia projektowania serwisów internetowych muzeów nie są często podejmowanym problemem badawczym w światowej literaturze naukowej. Brakuje również danych badawczych na temat wykorzystania techniki Eye Tracking w ocenie użyteczności serwisów internetowych muzeów na Litwie. Wyniki badań mogą być wykorzystane do projektowania efektywnych interfejsów użytkownika w serwisach internetowych muzeów. W szerszym kontekście wyniki badań mogą mieć zastosowanie w optymalizacji interfejsów i reprezentacji informacji w serwisach internetowych.

Słowa kluczowe

Badanie użyteczności serwisów internetowych. Eye Tracking. Serwisy internetowe muzeów. Potrzeby informacyjne.